

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๕๒

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรขอให้วินิจฉัยความสิ้นสุดสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของ นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์

ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ ส่งคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมของ นายสิทธิชัย กิตติเชนเศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก และคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๕๕ คน ซึ่งเข้าชื่อร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก สิ้นสุดลง เพราะนายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก เมื่อปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๓๙ โดยยื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งระบุว่าจบปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม เนื่องจากมีบิดาเป็นคนต่างด้าว แต่ปรากฏว่า นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนเพราะไม่จบปริญญาตรี เนื่องจาก นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ ไม่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และวุฒิการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจที่ใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นเอกสารปลอม การลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งสองครั้ง เป็นการผิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ และนายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ด้วย ปัญหาดังกล่าวสมควรได้รับการวินิจฉัยจากศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๘๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า

๑. สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ ที่เกิดจากการเลือกตั้งปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๓๙ สิ้นสุดลง เนื่องจากขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒. สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๔) มาตรา ๑๐๗ (๓)

และบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสี่ ทั้งต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

๓. นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๗ (๓) โดยอ้างการเคยดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้

นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงสรุปว่า นายสิทธิชัย กิตติชนเสวร กับคณะ ไม่มีอำนาจยื่นคำร้อง เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคหนึ่ง ให้สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม มาตรา ๓๒๔ และวรรคสองให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ต่อไป จนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือเมื่อมีการยุบสภา หรือ เมื่อสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี และวรรคสี่มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) เรื่องคุณสมบัติต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามวรรคสอง ผู้ถูกร้องได้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากสถานศึกษานอกโรงเรียนประเภท บุคคลภายนอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร และได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ มีเมื่อปี ๒๕๓๓ จบการศึกษาเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๕ โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ได้ออกหลักฐานใบระเบียบนแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ผู้ถูกร้องได้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม คณะนิติศาสตร์ จนสำเร็จ การศึกษาชั้นปริญญาตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ปรากฏตามหนังสือรับรองและปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ผู้ถูกร้องได้รับ ผู้ถูกร้องได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก ในปี ๒๕๓๘ ได้รับเลือกตั้งให้เป็นสม. ผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ต่อมาได้รับเลือกตั้งในปี ๒๕๓๙ ซึ่งการสมัครรับเลือกตั้งทั้งสองครั้ง ได้มีการตรวจสอบ คุณสมบัติว่าถูกต้อง และผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกจนถึงปัจจุบัน

ระหว่างพิจารณา นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๒ ขอลาออกจากเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ศาลรัฐธรรมนูญ ได้พิจารณาแล้ว ให้วินิจฉัยคดีนี้ต่อไป

พิจารณาแล้ว มีปัญหาต้องวินิจฉัยเบื้องต้นว่า นายสิทธิชัย กิตติชนเสวร กับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๕๕ คน มีสิทธิยื่นคำร้องหรือไม่ และศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๖ บัญญัติว่า

“สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้น สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๑) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๓๓ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๑๐) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๘๗ บัญญัติว่า “การออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาภายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง หรือวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่สมาชิก รวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออกจากตำแหน่งหรือก่อนที่ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ออกจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ผู้นั้นได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้คืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ผู้นั้นได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าว”

มาตรา ๑๑๘ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

๑) ๑

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐๗

๑) ๑

และมาตรา ๑๐๗ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑) ๑

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เว้นแต่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

๑) ๑

เห็นว่า คำร้องของ นายสิทธิชัย กิตติธเนศวร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก กับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๕๕ คน ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งมา ต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง เพราะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงชื่อเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร และประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งคำร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจวินิจฉัยสมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกได้

ส่วนที่ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้ยกข้อกฎหมายโต้แย้งว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๓๙ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ ให้ทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนครบอายุสภาผู้แทนราษฎร หรือเมื่อมีการยุบสภา หรือเมื่อสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี และมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ ไม่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) เรื่องคุณสมบัติต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มาใช้บังคับนั้น เห็นว่า ผู้ถูกร้องมีบิดาเป็นคนต่างด้าวเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๑๑ (๑) และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๘ (๒) เป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ดังนั้น วุฒิปริญญาตรีของผู้ถูกร้องจึงเป็นคุณสมบัติที่ผู้ถูกร้องใช้ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๓๙ หากผู้ถูกร้องไม่มีวุฒิปริญญาตรีผู้ถูกร้องก็ขาดคุณสมบัติและไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมาย เมื่อผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ผู้ถูกร้องจึงได้รับประโยชน์จากบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญให้ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงปัจจุบัน แต่เนื่องจาก มาตรา ๑๐๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า แตกต่างจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๑๑ (๑) ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๘ (๒) การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทเฉพาะกาล หมายถึงใช้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่บิดาไม่ได้เป็นคนต่างด้าวและไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าเท่านั้น ข้ออ้างของผู้ถูกร้องว่าผู้ร้องไม่มีสิทธิยื่นคำร้องเพราะขัดต่อมาตรา ๓๑๕ และผู้ถูกร้องได้รับการยกเว้นจากบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงฟังไม่ได้

สำหรับข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องอีกข้อหนึ่งว่า นายสุทิน ใจจิต กับพวก ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดนครนายกสั่งเพิกถอนการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ เรื่อง วุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้อง ตามคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๒/๒๕๓๕ คดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรมการที่ผู้ร้องกับคณะยื่นคำร้องคดีนี้ถือ เป็นการฟ้องซ้อน ทำให้ผู้ถูกร้องถูกดำเนินคดีถึงสองศาลผู้ถูกร้องไม่ได้รับความเป็นธรรมนั้น เห็นว่า คดีที่ถูกฟ้องต่อศาลจังหวัดนครนายก เป็นเรื่องที่กล่าวหาว่าผู้ถูกร้องได้รับการเลือกตั้งไม่ชอบเพราะใช้วุฒิการศึกษาปลอม เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ขอให้เลือกตั้งใหม่ แต่คดีนี้เป็นการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความสิ้นสุดสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องตามบทบัญญัติมาตรา ๘๖ ของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการใช้บังคับกฎหมายคนละฉบับ และรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ นอกจากนี้ มาตรา ๒๖๘ บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ดังนั้น ข้อกฎหมายเรื่องฟ้องซ้อนที่ผู้ถูกร้องยกขึ้นเป็นข้อโต้แย้งต่อศาลรัฐธรรมนูญจึงฟังไม่ได้เช่นกัน

ประเด็นวินิจฉัยต่อไปว่า สมาชิกภาพความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเพราะผู้ถูกร้องนำเอาวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ มาเทียบโอนหน่วยกิตและเรียนต่อในมหาวิทยาลัยศรีปทุมจนสำเร็จปริญญาตรีโดยประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคดังกล่าวเป็นของปลอม และผู้ถูกร้องไม่ได้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอันจะเป็นเหตุให้วุฒิการศึกษاپริญญาตรีของผู้ถูกร้องได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ข้อเท็จจริงรับกันว่าผู้ถูกร้องจบการศึกษาสอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนคร) อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๑๐ ตามใบสุทธิเล่มที่ ๗๕๕๒ เลขที่ ส. ๓๕๕๕๘๕ ที่โรงเรียนออกให้แก่ผู้ถูกร้องผู้ถูกร้องเบิกความสรุปว่า ในปี ๒๕๒๖ ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่โรงเรียนนาครลำปางเคราะห์ประมาณ ๑ ปี (โรงเรียนนาครลำปางเคราะห์ ปัจจุบันชื่อโรงเรียนนครนายกวิทยาคม) จึงลาออกมาช่วยบิดาทำธุรกิจเนื่องจากเป็นบุตรคนโต ในปี ๒๕๒๖ ได้เข้าเรียนโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ชื่อโรงเรียน

วัดวิจิตรการนิมิตร หลังจากนั้นปี ๒๕๒๕ ปี ๒๕๓๐ และปี ๒๕๓๑ ได้มีการสอบเรียกว่าการศึกษาบุคคลภายนอกจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้นำเอกสารวุฒิการศึกษา มาเรียนต่อในสายวิชาชีพที่โรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจในภาคค่ำ ๒ ปี จนจบได้รับหลักฐานใบระเบียบแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) นำไปสมัครสอบเข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมหลักสูตร ๒ ปี ได้รับปริญญาตรีสาขานิติศาสตร์ ผู้ถูกร้องไม่สามารถนำหลักฐานการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมาแสดงได้ เพราะได้ใช้เป็นหลักฐานเข้าเรียนที่โรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และโรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ได้เลิกกิจการแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗

การวินิจฉัยการศึกษาของผู้ถูกร้องว่าผู้ถูกร้องได้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคจริงหรือไม่ สมควรเริ่มวินิจฉัยจากการศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคก่อน เพราะผู้ถูกร้องได้จบการศึกษาไม่นานและมีพยานหลักฐานที่ใช้ในการวินิจฉัยมาก พยานหลักฐานของผู้ถูกร้องมีคำเบิกความของผู้ถูกร้อง และนายสุริยะ อรุณรุ่ง หนายความของผู้ถูกร้อง สำเนาสำนวนการสอบสวนและความเห็นของพนักงานอัยการจังหวัดนครนายก ซึ่งมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกร้องในข้อหาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิ ปลอมเอกสาร และใช้เอกสารปลอม ซึ่งมีสำเนารายงานการสอบสวนและความเห็นของพนักงานสอบสวน สำเนาบันทีก คำให้การชั้นสอบสวนของ นายพงษ์เกียรติ แมลงภู นายธีรยุทธ อัสวเจษฎากุล ร้อยเอกหญิง อนุรี อริยะวงศ์ นายประยงค์ หลักรสุวรรณ และนางอุบลรัตน์ เจาะจิตต์ ส่วนฝ่ายผู้ร้องมี นายสิทธิชัย กิตติธเนศวร ผู้ร้อง นายวิรัช วิเศษสุวรรณ ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน นายสุตใจ จิระสมประเสริฐ นายวิชัย ไพบ่วง นายสมชัย ไหลสุพรรณวงษ์ นางอุบลรัตน์ เจาะจิตต์ นางศรีอุไร กาญจนวนิช นายทวีศักดิ์ วิศิษฐ์ภู่างกูร นายพิชิต แสงลอย นายสมชัย พุนทอง และนางอารีรัตน์ วัฒนสิน

ได้พิเคราะห์พยานหลักฐานทั้งสองฝ่ายแล้ว ผู้ถูกร้องอ้างว่าได้เข้าเรียนที่โรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๓ จบการศึกษาเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๕ มีผู้จบการศึกษาแผนกสาขาวิชาการตลาดจำนวน ๑๐๖ คน จบสาขาวิชาการบัญชี ๑๕ คน จบสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ๑๔ คน และจบสาขาวิชาการเลขานุการ ๕ คน รวมจบการศึกษา ๑๔๔ คน โรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจได้เลิกกิจการตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ว่า โรงเรียนที่เลิกกิจการต้องส่งรายชื่อทะเบียนนักเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเก็บเป็นหลักฐาน เมื่อตรวจดูรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๓๔ สาขาวิชาการตลาดที่โรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจส่งไปที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

เอกชนแล้วปรากฏว่าไม่มีชื่อผู้ถูกร้องในรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาแต่อย่างใด ผู้ถูกร้องว่า ไม่รู้ว่าเหตุใดจึงไม่มีชื่อผู้ถูกร้องในรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา แต่ผู้ถูกร้องอ้างสำเนาหนังสือของ นายประยงค์ หลักสุวรรณ อดีตหัวหน้างานทะเบียนของโรงเรียน ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๓๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีใจความว่า ขอแก้ไขเพิ่มเติมหมายเลขชื่อผู้ถูกร้องว่าตกสำรวจ และยืนยันว่าผู้ถูกร้องจบการศึกษา เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๕ จึงขอให้หมายเลขประจำตัวนักศึกษาของผู้ถูกร้อง ต่อจากเอกสารที่โรงเรียนได้แจ้งไปแล้วด้วย ซึ่งได้มีการเกษียนส่งหนังสือโดย นายโกวิท ประวาลพุกษ์ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนว่า “ให้เชิญนายประยงค์มาพบด่วน” แต่ไม่มีหลักฐานว่า นายประยงค์ หลักสุวรรณ ได้ไปพบตามคำสั่งและไม่มีการอนุญาตให้เพิ่มเติมชื่อผู้ถูกร้องว่าเป็นผู้จบการศึกษาแต่อย่างใด นอกจากนี้มีหนังสือรับรองของ นางยุพิน หลักสุวรรณ ในฐานะผู้จัดการมรดกของ นายเสริม หลักสุวรรณ ที่ถึงแก่กรรม ทำหนังสือลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๓๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนรับรองว่าผู้ถูกร้องจบการศึกษาจริง แต่มีการผิดพลาดในการส่งรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อให้ถูกต้องพร้อมทั้งหมายเลขประจำตัวให้ด้วย จึงเห็นได้ว่าการที่ไม่มีชื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้จบการศึกษาตามหลักฐานรายชื่อที่โรงเรียนส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพราะนายประยงค์ หลักสุวรรณ และนางยุพิน หลักสุวรรณ อ้างว่าชื่อของผู้ถูกร้องได้ตกสำรวจหลังจากที่โรงเรียนได้เลิกกิจการแล้วเป็นที่น่าสังเกตว่า การขอเพิ่มชื่อผู้ถูกร้องดังกล่าวได้กระทำหลังจากที่ได้มีการร้องเรียนว่าผู้ถูกร้องใช้วุฒิการศึกษาปลอมในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเป็นเวลาหลังจากจบการศึกษานานถึง ๔ ปีเศษ และหลังจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจได้เลิกกิจการ ๒ ปีแล้ว

นายวิรัช วิเศษสุวรรณ ผู้อำนวยการกองทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เบิกความว่า โรงเรียนที่เลิกกิจการต้องส่งหลักฐานต่างๆ มาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หลักฐานประกอบด้วย ๔ อย่างคือ (๑) ทะเบียนนักศึกษา (๒) ระเบียนแสดงผลการเรียนหรือ รบ. ๑ (๓) รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาหรือ รบ. ๒ และ (๔) ทะเบียนใบประกาศนียบัตร เห็นว่า หลักฐานทั้ง ๔ อย่าง เป็นหลักฐานของนักเรียนที่เข้าเรียนและจบการศึกษาจากโรงเรียน แต่ผู้ถูกร้องไม่มีหลักฐานตามข้อ (๑) ข้อ (๓) และข้อ (๔) คงมีเพียงหลักฐานข้อ (๒) เพียงอย่างเดียว คือ ใบระเบียนแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวท.) ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้รับใบประกาศนียบัตรจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงวุฒิการศึกษา

ข้อเท็จจริงได้ความจาก นางศรีอุไร กาญจนวณิช หัวหน้าแผนกแบบเรียนและแบบพิมพ์องค์การค้ำของคุรุสภาว่า ใบระเบียบแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) หรือ รม. ๑ โรงเรียนต่างๆ ต้องใช้ขององค์การค้ำของคุรุสภาทำขึ้นเท่านั้น การขอซื้อต้องมีหนังสืออนุญาตจาก กงทะเบียนการศึกษาเอกชน และเมื่อองค์การค้ำของคุรุสภายุติให้แก่โรงเรียนใดแล้ว มีการจดหมายเลขชุดที่เก็บไว้เป็นหลักฐาน หนึ่งชุดหรือหนึ่งเล่มมีจำนวน ๕๐ แผ่น เรียงตามลำดับเลขที่กันไป ใบระเบียบแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชุดที่ ๑๕๕๔ องค์การค้ำของคุรุสภาได้ขายให้แก่ โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค และมีหมายเลขที่ตั้งแต่ ๐๗๗๖๕๑ ถึง ๐๗๗๗๐๐ โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค ได้ออกให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษาไปหมดแล้ว ปรากฏตามสำเนาภาพถ่ายเอกสารดังกล่าวที่ผู้ร้องได้ส่งอ้าง ต่อศาล เมื่อเปรียบเทียบกับใบระเบียบแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของ นายพงษ์เกียรติ แผลงภู ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๕๒๔๕๕ เห็นว่า สอดคล้องกับคำเบิกความของ นางศรีอุไร กาญจนวณิช แสดงว่าใบระเบียบแสดงผลการเรียนของ นายพงษ์เกียรติ แผลงภู เป็นของจริง เพราะอยู่ในสารบบขององค์การค้ำของคุรุสภา ส่วนใบระเบียบแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพของผู้ถูกร้อง ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ไม่มีอยู่ในสารบบการจัดพิมพ์ขององค์การค้ำของคุรุสภา

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาคำให้การชั้นสอบสวนของ นายประยงค์ หล้าสุวรรณ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ว่า ทางโรงเรียนจัดซื้อใบระเบียบแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพเทคนิคจากองค์การค้ำของคุรุสภา แต่เหตุใดใบระเบียบแสดงผลการเรียนของผู้ถูกร้องจึงไม่มี ในสารบบการจัดพิมพ์องค์การค้ำของคุรุสภาไม่ทราบ และคำให้การชั้นสอบสวนเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ว่า เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนจะพิมพ์ผลการเรียนเรียงรายชื่อตามกันจนครบ เลขที่ใน รม. ก็เรียงกันมาจนครบ ๕๐ ใบ ก็จะขึ้นเล่มใหม่ และเลขที่ใน รม. ก็จะสอดคล้องกันไป เห็นว่า หากมีการทำใบระเบียบแสดงผลการเรียนในคราวเดียวกัน ชุดที่และเลขที่ก็จะตรงกันและสอดคล้องกัน การที่ ใบระเบียบแสดงผลการเรียนของผู้ถูกร้องเพียงคนเดียวแตกต่างจากของคนอื่น แสดงว่าใบระเบียบแสดงผล การเรียนของผู้ถูกร้องได้ทำขึ้นภายหลังและไม่ได้ใช้แบบขององค์การค้ำของคุรุสภา คำให้การชั้นสอบสวนของ พยานบุคคลฝ่ายผู้ถูกร้องคือ นายพงษ์เกียรติ แผลงภู นายธีรยุทธ อัสวเจษฎากุล และร้อยเอกหญิง อนุรี อริยะวงศ์ ที่ให้การต่อพนักงานสอบสวนโดย นายพงษ์เกียรติ แผลงภู เห็นผู้ถูกร้องไปเรียนหนังสือด้วยกัน และจบการศึกษาพร้อมกัน นายธีรยุทธ อัสวเจษฎากุล เห็นผู้ถูกร้องซึ่งเป็นรุ่นพี่ ๑ ปี ไปเรียนที่โรงเรียน และร้อยเอกหญิง อนุรี อริยะวงศ์ ได้พูดคุยกับผู้ถูกร้องขณะนำรถยนต์เบนซ์มาจอดที่บริเวณหน้าบ้าน เวลามาเรียนหนังสือ ถ้วนชัดกับพยานเอกสารใบระเบียบแสดงผลการเรียนของผู้ถูกร้องจึงขัดต่อเหตุผล

และไม่นำเชื่อถือ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ใบระเบียบแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคของผู้ถูกร้อง ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๕๓๐ เป็นเอกสารปลอม ผู้ถูกร้องไม่ได้ศึกษาและไม่จบการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ

ส่วนการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าได้เข้าเรียนโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ชื่อโรงเรียนวิจิตรการนิมิตร ในปี ๒๕๒๕ ปี ๒๕๓๐ และปี ๒๕๓๑ ได้สอบการศึกษานอกนอกรายงานออกจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น เห็นว่า ตามหลักฐานใบระเบียบแสดงผลการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคของผู้ถูกร้องชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๕๓๐ ระบุว่าผู้ถูกร้องมีสถานศึกษาเดิม กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องมาจากหลักฐานหรือการแจ้งของผู้ถูกร้องต่อโรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และผู้ถูกร้องจะต้องมีหลักฐานระบุว่าโรงเรียนที่จบการศึกษาคือโรงเรียนผู้ใหญ่วัดวิจิตรการนิมิตรไปมอบให้ด้วย การที่โรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจระบุชื่อโรงเรียนที่ผู้ถูกร้องจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายผิดพลาดจึงเป็นไปได้ ปราบกฏข้อเท็จจริงว่าโรงเรียนผู้ใหญ่วัดวิจิตรการนิมิตรไม่ใช่โรงเรียนของการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก กรุงเทพมหานคร ไม่มีในสารบบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และผู้ถูกร้องไม่มีรายชื่อเป็นผู้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในเขตกรุงเทพมหานครระหว่างปี ๒๕๒๖ - ๒๕๓๓ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงไม่ได้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับบุคคลภายนอกในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าได้เข้าเรียนที่โรงเรียนผู้ใหญ่วัดวิจิตรการนิมิตร ก็ไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้ถูกร้องจบการศึกษาชั้นใดจากโรงเรียนดังกล่าว เพราะถ้าผู้ถูกร้องจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนผู้ใหญ่วัดวิจิตรการนิมิตรจริง ผู้ถูกร้องต้องมีประกาศนียบัตรจบการศึกษามาแสดงได้ เช่นเดียวกับใบสุทธิจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนนคร) ซึ่งผู้ถูกร้องได้เก็บสำเนาใบสุทธิไว้เป็นหลักฐานจนถึงปัจจุบัน การที่ผู้ถูกร้องไม่มีหลักฐานใบประกาศนียบัตรจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้ถูกร้องได้แจ้งต่อโรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจว่าจบจากโรงเรียนการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร จึงเป็นข้อพิรุธ พยานหลักฐานของผู้ถูกร้องที่อ้างว่า ผู้ถูกร้องได้ใช้หลักฐานดังกล่าวในการศึกษาต่อและไม่ได้เก็บไว้ ไม่มีเหตุผลสนับสนุนให้รับฟังได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องไม่ได้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและไม่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้เข้าเรียนต่อที่โรงเรียนเทคนิคมรรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และไม่จบการศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) แต่ผู้ถูกร้องได้เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม คณะนิติศาสตร์ โดยผู้ถูกร้องได้ใช้วุฒิการศึกษาปลอมเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยการศึกษาและโอนหน่วยกิตจำนวน ๑๗ หน่วยกิต เพราะการศึกษาก่อนระดับปริญญาตรีมีความสำคัญ และต่อเนื่องสัมพันธ์กันดังลูกโซ่ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงไม่มีสิทธิเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ แม้มหาวิทยาลัยศรีปทุมได้ออกปริญญาบัตรให้แก่ผู้ถูกร้อง จึงถือว่าผู้ถูกร้องไม่ได้มีวุฒิปริญญาตรี เมื่อผู้ถูกร้องใช้วุฒิปริญญาตรีสมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๓๙ ผู้ถูกร้องจึงขาดคุณสมบัติในข้อสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๑๑ (๑) ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ (๒) และผู้ถูกร้องไม่มีคุณสมบัติสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ตามมาตรา ๑๕ (๑) การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องในปี ๒๕๓๘ เกิดจากการใช้วุฒิการศึกษาไม่ถูกต้องตามกฎหมายและถือว่าผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติวุฒิมัธยมศึกษา ผู้ถูกร้องจึงไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อผู้ถูกร้องได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมไม่ถูกต้องตลอดมา ต่อมา มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๙ และผู้ถูกร้องได้ใช้วุฒิการศึกษาที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายดังกล่าวมาสมัครและได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ และมีฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ จนถึงปัจจุบัน จึงถือว่าผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีตั้งแต่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๓๘ และไม่มีสิทธิเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งประกาศใช้ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ได้

อนึ่ง ระหว่างการพิจารณาก่อนมีคำวินิจฉัย ผู้ถูกร้องได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๒ ขอลาออกจากเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร มีปัญหาเกิดขึ้นว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยต่อไปหรือไม่ หรือต้องสั่งจำหน่ายคำร้อง เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องสิ้นสุดสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยการลาออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๓) มูลกรณีคนละประเด็นกับคำร้องนี้ เพราะมูลกรณีตามคำร้องมีว่าผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติการศึกษาไม่จบปริญญาตรีเนื่องจากหลักฐาน

การศึกษาปลอม ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๓๙ หรือไม่ แม้ผู้ร้องได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ประเด็นตามคำร้องยังคงมีอยู่ และไม่มียกเว้นบัญญัติของรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ต้องยุติเรื่องของผู้ถูกร้อง ข้ออ้างว่าเมื่อผู้ถูกร้องลาออกแล้ว ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงอะไรอีก และถือว่าเหตุแห่งคดีจบลงแล้ว ไม่น่าจะยกขึ้นอ้างได้ เพราะเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ยอมให้วินิจฉัยถึงความชอบด้วยกฎหมาย และความบริสุทธิ์สะอาดเพื่อความสว่างงามในทางการเมืองของผู้ถูกร้อง รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปการเมืองได้บัญญัติให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เว้นแต่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยได้ตามคำร้องของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด โดยต้องทำคำร้องผ่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น จึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญและยื่นคำร้องไม่ได้ง่ายๆ การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อตรวจสอบให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสะอาด บริสุทธิ์ มีศักดิ์ศรีและเกียรติยศสูงสมกับเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นหนึ่งในสามของอำนาจอธิปไตยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งประเด็นการขาดคุณสมบัติการศึกษาส่งผลให้การได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๓๙ ไม่ชอบด้วยกฎหมายตลอดมาจนปัจจุบันและไม่อาจอ้างว่าเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย นอกจากนี้จะต้องพิจารณาปัญหาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับไปโดยองค์กรที่มีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๗ ด้วย เพราะเงินดังกล่าวมาจากภาษีอากรของประชาชน ประกอบกับผู้ร้องไม่ได้ขอลอนคำร้องที่ยื่นไว้ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจวินิจฉัยคำร้องต่อไปได้

จึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๔) มาตรา ๑๐๗ (๓) ประกอบมาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพราะเหตุขาดคุณสมบัติการศึกษาสำหรับผู้มีบิดาเป็นคนต่างด้าว ส่วนคำขออื่นไม่ต้องวินิจฉัย

นายมงคล สระแก้ว
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ